C/2025/3983

20.8.2025

NÕUKOGU SOOVITUS,

8. juuli 2025,

mis käsitleb Hispaania majandus-, sotsiaal-, tööhõive-, struktuuri- ja eelarvepoliitikat

(C/2025/3983)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2024. aasta Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2024/1263 majanduspoliitika tulemusliku koordineerimise ja mitmepoolse eelarvejärelevalve kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1466/97, ([1]) eriti selle artikli 3 lõiget 3,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitust,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeldusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

ning arvestades järgmist:

Üldised märkused

(1) Määruses (EL) 2024/1263, mis jõustus 30. aprillil 2024, on selgitatud majandusjuhtimise raamistiku eesmärke; raamistik peaks reformide ja investeeringute abil edendama usaldusväärset ja jätkusuutlikku riigi rahandust, kestlikku ja kaasavat majanduskasvu ning vastupidavust ning ennetama valitsemissektori ülemäärast eelarvepuudujääki. Määruses on sedastatud, et nõukogu ja komisjon teevad Euroopa poolaasta raames mitmepoolset järelevalvet kooskõlas ELi toimimise lepingus sätestatud eesmärkide ja nõuetega. Euroopa poolaasta raames sõnastatakse eelkõige riigipõhised soovitused ja jälgitakse nende rakendamist. Määrusega edendatakse ka riikide vastutust oma eelarvepoliitika eest ning rõhutatakse selle poliitika keskpikka perspektiivi ja tagatakse nõuete tõhusam ja sidusam täitmine. Iga liikmesriik peab esitama nõukogule ja komisjonile oma riikliku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava, mis sisaldab tema eelarve-, reformi- ja investeerimiskohustusi ning mis on koostatud kas neljaks või viieks aastaks sõltuvalt riigisisese seadusandliku tsükli pikkusest. Neis kavades sisalduv netokulude ([2]) kava peab vastama määruse nõuetele, sealhulgas nõudele hoida valitsemissektori võlg usutavas langustrendis või viia see usutavasse langustrendi kohandamisperioodi lõpuks või hoida see mõistlikul tasemel allpool 60 % sisemajanduse koguproduktist (SKP) ning nõudele viia valitsemissektori eelarve puudujääk keskpika perioodi jooksul allapoole aluslepingus sätestatud kontrollväärtust 3 % SKPst ja/või hoida see allpool kõnealust kontrollväärtust. Kohandamisperioodi võib pikendada kuni kolme aasta võrra, kui liikmesriik võtab kohustuse viia ellu asjakohased reformid ja teha asjakohased investeeringud vastavalt määruses sätestatud kriteeriumidele.

([1]) ELT L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

([2]) Netokulu, nagu see on määratletud määruse (EL) 2024/1263 artikli 2 punktis 2: „netokulu“ – valitsemissektori kulud, millest on maha arvatud i) intressikulud; ii) kaalutlusõigusel põhinevad tulumeetmed; iii) liidu programmidega seotud kulud, mis kaetakse täielikult liidu vahenditest saadava tuluga; iv) riikide kulud liidu rahastatavate programmide kaasrahastamiseks; v) töötuskindlustushüvitiste kulude tsüklilised elemendid ning vi) ühekordsed ja muud ajutised meetmed.

(2) 19. veebruaril 2021 jõustus Euroopa Parlamendi ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/241, ([3]) millega loodi taaste- ja vastupidavusrahastu. Taaste- ja vastupidavusrahastust antakse liikmesriikidele rahalist toetust reformide elluviimiseks ja investeeringute tegemiseks ning sellega kaasneb liidu rahastatav fiskaalne impulss. Kooskõlas majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta prioriteetidega soodustab taaste- ja vastupidavusrahastu majanduslikku ja sotsiaalset taastumist ning tõukab samas tagant kestlikke reforme ja investeeringuid, edendades eelkõige rohe- ja digipööret ning muutes liikmesriikide majanduse vastupidavamaks. Samuti aitab see tugevdada riigi rahandust ning hoogustada majanduskasvu ja töökohtade loomist keskpikas ja pikas perspektiivis, parandada territoriaalset ühtekuuluvust liidus ning toetada Euroopa sotsiaalõiguste samba jätkuvat rakendamist.

(3) 27. veebruaril 2023 vastu võetud Euroopa Parlamendi ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2023/435 ([4]) (edaspidi „REPowerEU määrus“) eesmärk on järk-järgult kaotada liidu sõltuvus Venemaa fossiilkütuste impordist. See aitab saavutada energiajulgeoleku ja mitmekesistada liidu energiavarustust ning edendada ühtlasi taastuvate energiaallikate kasutuselevõttu, energiasalvestusvõimsust ja energiatõhusust. Hispaania lisas oma riiklikusse taaste- ja vastupidavuskavasse uue REPowerEU peatüki, et rahastada olulisi reforme ja investeeringuid, mis aitavad saavutada REPowerEU eesmärke.

(4) Hispaania esitas 30. aprillil 2021 vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 18 lõikele 1 komisjonile oma riikliku taaste- ja vastupidavuskava. Kooskõlas kõnealuse määruse artikliga 19 ja määruse V lisas esitatud hindamissuunistega hindas komisjon Hispaania taaste- ja vastupidavuskava asjakohasust, tulemuslikkust, tõhusust ja sidusust. Nõukogu võttis 13. juulil 2021 vastu rakendusotsuse, millega kiidetakse heaks Hispaania taaste- ja vastupidavuskavale antud hinnang; ([5]) rakendusotsust muudeti kõnealuse määruse artikli 18 lõike 2 alusel 17. oktoobril 2023, et ajakohastada tagastamatu rahalise toetuse maksimumsummat ja lisada REPowerEU peatükk ([6]). Osamaksete tegemine sõltub sellest, kas komisjon võtab määruse artikli 24 lõike 5 alusel vastu otsuse, milles sedastatakse, et Hispaania on rahuldavalt saavutanud nõukogu rakendusotsuses sätestatud asjakohased eesmärgid ja sihid. Rahuldav saavutamine eeldab, et sama reformi või investeeringu puhul varem saavutatud eesmärke ja sihte ei ole tagasi pööratud.

(5) Nõukogu võttis 21. jaanuaril 2025 komisjoni soovituse põhjal vastu soovituse, millega kiidetakse heaks Hispaania riiklik keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava ([7]). Eelarve- ja struktuurikava esitati kooskõlas määruse (EL) 2024/1263 artikliga 11 ja artikli 36 lõike 1 punktiga a, see hõlmab ajavahemikku 2025–2028 ja selles sätestatud eelarve kohandamise perioodi pikkus on seitse aastat.

(6) Komisjon võttis 26. novembril 2024 määruse (EL) nr 1176/2011 alusel vastu 2025. aasta häiremehhanismi aruande, milles ei nimetatud Hispaaniat ühe liikmesriigina, kelle olukorda tuleb põhjalikult analüüsida. Komisjon võttis vastu ka soovituse euroala majanduspoliitikat käsitleva nõukogu soovituse kohta ning ettepaneku 2025. aasta ühise tööhõivearuande kohta, milles analüüsitakse tööhõivesuuniste rakendamist ja Euroopa sotsiaalõiguste samba põhimõtete järgimist. Nõukogu võttis euroala majanduspoliitikat käsitleva soovituse ([8]) vastu 13. mail 2025 ja ühise tööhõivearuande 10. märtsil 2025.

(7) Komisjon avaldas 29. jaanuaril 2025 konkurentsivõime kompassi – strateegilise raamistiku, mille eesmärk on suurendada järgmisel viiel aastal ELi üleilmset konkurentsivõimet. Selles on kindlaks määratud kolm tegevusvaldkonda, mis on kestliku majanduskasvu tagamiseks üliolulised: i) innovatsioon; ii) süsinikuheite vähendamine ja konkurentsivõime ning iii) julgeolek. Innovatsioonilõhe kaotamiseks kavatseb EL edendada tööstusinnovatsiooni, toetada idufirmade kasvu selliste algatuste kaudu nagu ELi idu- ja kasvufirmade strateegia, ning soodustada kõrgtehnoloogia, näiteks tehisintellekti ja kvantarvutuse kasutuselevõttu. Selleks et muuta majandus keskkonnasäästlikumaks, on komisjon koostanud taskukohast energiat käsitleva tervikliku tegevuskava ja puhta tööstuse kokkuleppe, millega tagatakse, et üleminek puhtale energiale on kulutõhus ja konkurentsisõbralik (eeskätt

([3]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. veebruari 2021. aasta määrus (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusrahastu (ELT L 57, 18.2.2021, lk 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([4]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. veebruari 2023. aasta määrus (EL) 2023/435, millega muudetakse määrust (EL) 2021/241 riiklike taaste- ja vastupidavuskavade REPowerEU peatükkide osas ning määrusi (EL) nr 1303/2013, (EL) 2021/1060 ja (EL) 2021/1755 ning direktiivi 2003/87/EÜ (ELT L 63, 28.2.2023, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

([5]) Nõukogu 13. juuli 2021. aasta rakendusotsus, millega kiidetakse heaks Hispaania taaste- ja vastupidavuskavale antud hinnang (10150/21; ST 10150/21 ADD 1 REV 1).

([6]) Nõukogu 17. oktoobri 2023. aasta rakendusotsus, millega muudetakse 13. juuli 2021. aasta rakendusotsust, millega kiidetakse heaks Hispaania taaste- ja vastupidavuskavale antud hinnang (ST 13695/23 REV 1; ST 13695/23 ADD 1 REV 1).

([7]) Nõukogu soovitus, 21. jaanuar 2025, millega kiidetakse heaks Hispaania riiklik keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava (ELT C, C/2025/643, 10.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/643/oj).

([8]) Nõukogu 13. mai 2025. aasta soovitus euroala majanduspoliitika kohta (ELT C, C/2025/2782, 22.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2782/oj).

suure energiakasutusega sektorites) ning aitab kiirendada majanduskasvu. Liigse sõltuvuse vähendamiseks ja julgeoleku suurendamiseks on liit võtnud kohustuse tugevdada üleilmseid kaubanduspartnerlusi, mitmekesistada tarneahelaid ning tagada juurdepääs kriitilisele toormele ja puhastele energiaallikatele. Neid prioriteete toetatakse horisontaalsete tugisüsteemide, nimelt õigusnormide lihtsustamise, ühtse turu süvendamise, konkurentsivõime rahastamise ning hoiuste ja investeeringute liidu loomise, oskuste ja kvaliteetsete töökohtade edendamise ning ELi poliitika parema koordineerimise kaudu. Konkurentsivõime kompass on kooskõlas Euroopa poolaasta põhimõtetega, tagades, et liikmesriikide majanduspoliitika vastab komisjoni strateegilistele eesmärkidele, ning kujundades ühtse majandusjuhtimise käsituse, mis edendab kestlikku majanduskasvu, innovatsiooni ja vastupidavust kogu liidus.

(8) 2025. aastal jätkub majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta areng koos taaste- ja vastupidavusrahastu rakendamisega. Taaste- ja vastupidavuskavade täielik rakendamine on jätkuvalt oluline Euroopa poolaasta poliitiliste prioriteetide elluviimiseks, kuna kavad aitavad tulemuslikult käsitleda kõiki probleeme või märkimisväärset osa probleemidest, mis on viimastel aastatel esitatud asjakohastes riigipõhistes soovitustes esile toodud. Need riigipõhised soovitused on jätkuvalt sama asjakohased muudetud taaste- ja vastupidavuskavade hindamisel kooskõlas määruse (EL) 2021/241 artikliga 21.

(9) 2025. aasta riigipõhised soovitused hõlmavad peamisi majanduspoliitilisi probleeme, mida ei ole taaste- ja vastupidavuskavades sisalduvate meetmetega piisaval määral käsitletud; arvesse võetakse ka asjakohaseid probleeme, mis on kindlaks tehtud 2019.–2024. aasta riigipõhistes soovitustes.

(10) Komisjon avaldas 4. juunil 2025 Hispaania kohta 2025. aasta riigiaruande. Selles hinnati Hispaania edusamme asjaomaste riigipõhiste soovituste järgimisel ning tehti kokkuvõte sellest, kuidas Hispaania on taaste- ja vastupidavuskava rakendanud. Kõnealuse analüüsi põhjal tehti riigiaruandes kindlaks Hispaania kõige pakilisemad probleemid. Samuti hinnati Hispaania edusamme Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamisel ning liidu 2030. aasta peamiste tööhõive, oskuste ning vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vähendamise eesmärkide ning Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kestliku arengu eesmärkide saavutamisel.

Hinnang iga-aastasele eduaruandele

(11) Nõukogu soovitas 21. jaanuaril 2025 Hispaanial kehtestada järgmised netokulude maksimaalsed kasvumäärad: 3,7 % 2025. aastaks, 3,5 % 2026. aastaks, 3,2 % 2027. aastaks ja 3,0 % 2028. aastaks; need määrad vastavad maksimaalsetele kumulatiivsetele kasvumääradele, mis on arvutatud võrdluses baasaastaga 2023 ning mis on 2025. aastal 9,2 %, 2026. aastal 13,0 %, 2027. aastal 16,6 % ja 2028. aastal 20,1 %. Hispaania esitas 30. aprillil 2025 oma iga-aastase eduaruande ([9]) netokulude soovitatud maksimaalsete kasvumäärade järgimise, kohandamisperioodi pikendamise aluseks olevate reformide ja investeeringute rakendamise ning Euroopa poolaasta riigipõhistes soovitustes kindlaks tehtud peamiste probleemide käsitlemiseks vajalike reformide ja investeeringute rakendamise kohta. Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artiklile 27 kajastab iga-aastane eduaruanne ka Hispaania kaks korda aastas esitatavat aruannet taaste- ja vastupidavuskava täitmisel tehtud edusammude kohta.

(12) Venemaa agressioonisõda Ukraina vastu ja selle tagajärjed kujutavad endast Euroopa Liidu jaoks eksistentsiaalset väljakutset. Komisjon soovitas koordineeritult aktiveerida stabiilsuse ja kasvu paktiga ette nähtud riikide vabastusklausli, et toetada ELi jõupingutusi, mille eesmärk on suurendada kiiresti ja märkimisväärselt kaitsekulutusi, ning Euroopa Ülemkogu kiitis selle ettepaneku 6. märtsil 2025 heaks.

(13) Eurostati kinnitatud andmete ([10]) põhjal vähenes Hispaania valitsemissektori eelarve puudujääk 3,5 %-lt SKPst 2023. aastal 3,2 %-le SKPst 2024. aastal, samal ajal kui valitsemissektori võlg vähenes 105,1 %-lt SKPst 2023. aasta lõpus 101,8 %-le SKPst 2024. aasta lõpus. Komisjoni arvutuste kohaselt osutavad need muutused sellele, et netokulude kasvumäär oli 2024. aastal 3,5 %. Hispaania on oma iga-aastases eduaruandes hinnanud netokulude kasvuks 2024. aastal 4,1 %. Komisjoni hinnangul oli netokulude kasv iga-aastases eduaruandes eeldatust väiksem. Komisjoni arvutuste ja riigi ametiasutuste hinnangute erinevus tuleneb erinevast hinnangust ELi programmide riikliku

([9]) 2025. aasta eduaruannetega saab tutvuda aadressil https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_et.

([10]) Eurostat, Euro Indicators, 22. aprill 2025.

kaasrahastamise muutusele (2023. aastast). Komisjon kasutab IGAE esitatud ja Eurostati kinnitanud andmeid, samas kui Hispaania kasutab rahandusministeeriumi enda hinnanguid. Komisjoni prognooside kohaselt oli eelarvepoliitika, ([11]) mis hõlmab nii riigi enda kui ka ELi rahastatavaid kulutusi, 2024. aastal pärssiv (0,3 % SKPst). 4. juunil 2025 võttis komisjon ELi toimimise lepingu artikli 126 lõike 3 alusel vastu aruande ([12]). Selles aruandes hinnati Hispaania eelarveseisundit, kuna riigi valitsemissektori eelarve puudujääk ületas 2024. aastal kontrollväärtust 3 % SKPst. Aruandes jõuti järeldusele, et kõiki asjakohaseid tegureid arvesse võttes loetakse eelarvepuudujäägi kriteerium täidetuks. Seda hinnangut silmas pidades ning ELi toimimise lepingu artikli 126 lõike 4 alusel loodud majandus- ja rahanduskomitee arvamust arvesse võttes ei tee komisjon juunis ettepanekut algatada Hispaania suhtes ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlust.

(14) Vastavalt iga-aastasele eduaruandele on SKP reaalkasv Hispaania eelarveprognooside aluseks oleva makromajandusliku stsenaariumi kohaselt 2025. aastal 2,6 % ja 2026. aastal 2,2 %. Iga-aastane eduaruanne sisaldab makromajanduslikke prognoose aastani 2028. Iga-aastane eduaruanne ei sisalda tarbijahindade harmoneeritud indeksi (THHI) prognoose ([13]). Komisjoni 2025. aasta kevadprognoosi kohaselt on SKP reaalkasv 2025. aastal 2,6 % ja 2026. aastal 2,0 % ning THHIga mõõdetud inflatsioon on 2025. aastal 2,3 % ja 2026. aastal 1,9 %.

(15) Iga-aastases eduaruandes on prognoositud, et valitsemissektori eelarve puudujääk väheneb 2025. aastal 2,8 % tasemele SKPst, samas kui valitsemissektori võla suhe SKPsse peaks vähenema 2025. aasta lõpuks 101,7 %-le. Need suundumused osutavad netokulude 4,1 % suurusele kasvule 2025. aastal. Komisjoni 2025. aasta kevadprognoosi kohaselt on valitsemissektori eelarve puudujääk 2025. aastal 2,8 % SKPst. Eelarvepuudujäägi vähenemine 2025. aastal tuleneb peamiselt energiatoetusmeetmete täielikust järkjärgulisest kaotamisest ja hiljuti vastu võetud maksureformide mõjust. Komisjoni arvutuste kohaselt osutavad need muutused netokulude 4,2 % suurusele kasvule 2025. aastal. Komisjoni hinnangul on eelarvepoliitika, mis hõlmab nii riigi enda kui ka ELi rahastatavaid kulutusi, 2025. aastal ekspansiivne (0,3 % SKPst). Valitsemissektori võla suhe SKPsse peaks vähenema 2025. aasta lõpus 100,9 %-le. Valitsemissektori võla ja SKP suhte langus 2025. aastal kajastab peamiselt asjaolu, et nominaalne SKP kasvab kiiremini kui võla teenindamise kulud.

(16) Komisjoni 2025. aasta kevadprognoosi kohaselt rahastatakse 2025. aastal taaste- ja vastupidavusrahastu tagastamatust toetusest valitsemissektori kulutusi mahus 1,1 % SKPst (2024. aastal 0,8 % SKPst). Taaste- ja vastupidavusrahastu tagastamatust toetusest rahastatavad kulutused võimaldavad teha kvaliteetseid investeeringuid ja viia ellu tootlikkust suurendavaid reforme, ilma et see mõjutaks otseselt Hispaania valitsemissektori eelarvepositsiooni ja võlga.

(17) Valitsemissektori kaitsekulutused moodustasid Hispaanias 2021. aastal 1,0 % SKPst, 2022. aastal 1,1 % SKPst ja 2023. aastal 0,9 % SKPst ([14]). Komisjoni 2025. aasta kevadprognoosi kohaselt peaksid kaitsekulutused olema 2024. aastal 1,0 % ja suurenema 2025. aastal 1,3 %-le SKPst. See tähendab, et kasv on võrreldes 2021. aastaga 0,3 protsendipunkti SKPst.

(18) Komisjoni 2025. aasta kevadprognoosi kohaselt peaksid Hispaania netokulud suurenema 2025. aastal 4,2 % ning 2024. ja 2025. aastal kumulatiivselt 7,9 %. Komisjoni 2025. aasta kevadprognoosi järgi peaks Hispaania netokulude kasv 2025. aastal olema üle soovitatud maksimaalse kasvumäära, mis tähendab aastast kõrvalekallet ([15]) 0,2 % SKPst. Prognoositud kõrvalekalle ei ületa aastasele kõrvalekalde seatud piirmäära 0,3 % SKPst. Vaadeldes 2024. ja 2025. aastat koos, jääb netokulude kumulatiivne kasvumäär prognooside kohaselt alla soovitatud maksimaalset kasvumäära.

([11]) Eelarvepoliitika on määratletud valitsemissektori eelarvepositsiooni iga-aastase muutuse näitajana. Selle eesmärk on hinnata nii riiklikult kui ka ELi eelarvest rahastatavast eelarvepoliitikast tulenevat majanduslikku impulssi. Eelarvepoliitikat mõõdetakse vahena i) keskpika perioodi potentsiaalse majanduskasvu ja ii) esmaste kulude muutuse vahel, millest on maha arvatud kaalutlusõigusel põhinevad tulumeetmed ning mis hõlmab taaste- ja vastupidavusrahastu tagastamatu toetuse ja muude liidu vahenditega rahastatavaid kulusid.

([12]) Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 126 lõike 3 kohaselt koostatud komisjoni aruanne, 4.6.2025, COM(2025) 615 final.

([13]) Hispaania ametiasutused esitavad iga-aastases eduaruandes ainult andmed eratarbimise deflaatori kohta, mis peaks 2025. aastal olema 2,7 % ja 2026. aastal 2,4 %.

([14]) Eurostat, valitsemissektori kulud valitsemisfunktsioonide klassifikaatori (COFOG) alusel. COFOGi ja NATO määratluste metoodiliste erinevuste tõttu võivad COFOGi määratlusel põhinevad kulud erineda NATO määratlusel põhinevatest kuludest.

([15]) Alates 2026. aastast kajastatakse neid arve määruse (EL) 2024/1263 artikli 22 alusel loodud kontrollikontol.

(19) Iga-aastane eduaruanne ei sisalda eelarveprognoose 2025. aastale järgneva aja kohta. 2025. aasta kevadprognoosi koostamise ajal komisjonile teada olnud poliitikameetmete põhjal prognoosis komisjon valitsemissektori eelarve puudujäägiks 2026. aastal 2,5 % SKPst. Puudujäägi vähenemine 2026. aastal tuleneb peamiselt üleujutustega seotud erakorraliste meetmete eeldatavast lõppemisest. Need suundumused osutavad netokulude 3,9 % suurusele kasvule 2026. aastal. Komisjoni hinnangul on eelarvepoliitika, mis hõlmab nii riigi enda kui ka ELi rahastatavaid kulutusi, 2026. aastal üldjoontes neutraalne. Valitsemissektori võla suhe SKPsse peaks komisjoni prognoosi kohaselt vähenema 2026. aasta lõpuks 100,8 %-le.

(20) Soovituses, millega kiidetakse heaks Hispaania keskpika perioodi kava, täpsustatakse kohandamisperioodi pikendamise aluseks olevaid reforme ja investeeringuid ning nende rakendamise ajakava. Need hõlmavad taaste- ja vastupidavuskava olemasolevaid ja tõhustatud meetmeid, nagu reformid maksustamise ja maksupettuste vastase võitluse valdkonnas, reformid avaliku sektori kulutuste kvaliteedi parandamiseks ning investeeringud digi- ja rohepöörde ning tootlikkuse valdkondadesse, samuti täiendavaid reforme ja investeeringuid, nagu ühise ettevõtlusregulatsiooni raamistiku kasutuselevõtt, kohustuslike elektrooniliste arvete kasutuselevõtt ning investeeringud inimkapitali ja füüsilisse kapitali. Võttes arvesse Hispaania iga-aastases eduaruandes esitatud teavet, leiab komisjon, et reformid ja investeeringud, mis olid kohandamisperioodi pikendamise aluseks ja mis tuli rakendada 30. aprilliks 2025, on ellu viidud, välja arvatud Hispaania taaste- ja vastupidavuskava meetme C28.R3 teatavad elemendid ja sellega seotud siht maksureformide jõustumise kohta, mis on tulenes eksperdirühma soovitustest või rahandusministeeriumi muudest analüüsidest.

Peamised poliitilised probleemid

(21) Demograafiline areng peaks tunduvalt suurendama avaliku sektori kulutusi tervishoiule, pikaajalisele hooldusele ja pensionidele. Üldine eelarve konsolideerimise vajadus nõuab täiendavaid reforme, et ajakohastada ja kohandada maksusüsteemi sellistes valdkondades nagu tarbimismaksud, üksikisiku tulumaks ja keskkonnamaksud kooskõlas taaste- ja vastupidavuskava ning keskpika perioodi kavade kohaste maksureformidega. 2022. aastal oli Hispaania peamiseks maksutulu allikaks tööjõumaksud (50,5 % maksutulust 2022. aastal). Tööjõumaksudest saadav tulu moodustas 2022. aastal 19,1 % SKPst (ELi keskmine 17,3 % ja euroala keskmine 17,7 %). Hispaania on üks väiksema tarbimismaksudest saadava tuluga ELi riike (9,7 % SKPst võrreldes 10,9 %ga ELis 2022. aastal). Keskkonnamaksudest saadav tulu on samuti alla ELi keskmise: 2022. aastal 1,52 % SKPst, ELis oli see näitaja 2,02 % SKPst. Hispaania maksusüsteem ei võta piisavalt arvesse vee ja diislikütuse kasutamisega seotud keskkonnakulusid. Reformid, mille eesmärk on suurendada kaudsete maksude (tarbimine ja keskkonnamaksud) rolli, tagaksid eelarvetulud, toetaksid töökohtade loomist ja majandustegevust, vähendades samal ajal tööjõumaksude suurest osakaalust tulenevaid majanduslikke moonutusi. Maksusoodustuste ratsionaliseerimine oleks vahend, millega lihtsustada tarbimise maksustamist ja vähendada käibemaksualasest poliitikast tulenevat lõhet. Maksu- ja hüvitiste süsteem vähendas Gini koefitsienti 2022. aastal 7,6 protsendipunkti, mis oli lähedal ELi keskmisele (7,9 protsendipunkti). Hispaania on Gini indeksi järgi tulujaotuse poolest enne sotsiaalsiirdeid siiski 18. kohal ja kogu kasutada oleva tulu jaotamise poolest 21. kohal. Sotsiaalset ühtekuuluvust parandaks veelgi üksikisiku tulumaksu ja varamaksude astmelisuse täiendav kohandamine.

(22) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile b ja V lisa kriteeriumile 2.2 sisaldab taaste- ja vastupidavuskava ulatuslikke üksteist vastastikku tugevdavaid reforme ja investeeringuid, mis tuleb rakendada 2026. aastaks. Need peaksid aitama tulemuslikult käsitleda kõiki probleeme või märkimisväärset osa probleemidest, mis on kindlaks tehtud asjakohastes riigipõhistes soovitustes. Järele jäänud lühikese aja jooksul on oluline taaste- ja vastupidavuskava, sealhulgas selle REPowerEU peatükk, tulemuslikult ellu rakendada, et suurendada rohe- ja digipöörde kaudu Hispaania pikaajalist konkurentsivõimet ning tagada samal ajal sotsiaalne õiglus. Komisjoni teatises „Taasterahastu „NextGenerationEU“ – tee 2026. aastani“, mis võeti vastu 4. juunil 2025, selgitatakse kohaldatavat ajakava rahastu lõppemist silmas pidades, antakse liikmesriikidele suuniseid rakendamise maksimeerimiseks 31. augustiks 2026, sealhulgas selle kohta, kuidas oma taaste- ja vastupidavuskavasid veelgi ühtlustada, esitatakse peamised võimalused, mida kavade läbivaatamisel kaaluda, ning rõhutatakse, kui tähtis on hoolikas ühine kavandamine viimaste maksetaotluste esitamiseks 2026. aastal. Hispaania on juba teinud edusamme taaste- ja vastupidavuskavas sisalduvate reformide ja investeeringute rakendamisel. Taaste- ja vastupidavuskavast tulenevate kohustuste täitmiseks 2026. aasta augustiks on oluline, et Hispaania kiirendaks reformide ja investeeringute elluviimist, tegeledes asjaomaste probleemidega. Kava maht ja keerukus nõuavad konkreetseid sihipäraseid meetmeid, et tagada reformide ja investeeringute õigeaegne lõpuleviimine. Erilist tähelepanu tuleb pöörata kasutussuutlikkusega seotud probleemide käsitlemisele, eriti arvestades investeeringute koondumist rakendusperioodi lõppu. Neid probleeme süvendab veelgi muudetud taaste- ja vastupidavuskava alusel rahastamisvahendite kaudu eraldatud vahendite suur maht. Eri haldustasandite vahelise tugevama koordineerimise edendamine koos

menetluste lihtsustamisega aitaks kiirendada vahendite kasutamist ja tagada, et toetus jõuaks kiiresti lõplike toetusesaajateni. Jätkuvalt on oluline süstemaatiliselt kaasata kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi, sotsiaalpartnereid, kodanikuühiskonda ja muid asjaomaseid sidusrühmi, et tagada laialdane isevastutus taaste- ja vastupidavuskava eduka rakendamise eest.

(23) Hispaanias on hakatud kiiremini rakendama ühtekuuluvuspoliitika programme, mis hõlmavad toetust Euroopa Regionaalarengu Fondist (ERF), Õiglase Ülemineku Fondist (JTF) ja Euroopa Sotsiaalfond+-ist (ESF+). On oluline nende programmide kiiret rakendamist jätkata, suurendades samal ajal nende mõju kohapeal maksimumini. Hispaania juba võtab oma ühtekuuluvuspoliitika programmide raames meetmeid konkurentsivõime ja majanduskasvu edendamiseks, suurendades samal ajal sotsiaalset ühtekuuluvust. Samas aga on Hispaanial endiselt probleeme, näiteks innovatsiooni ja konkurentsivõime suurendamisel tööstusliku ülemineku kontekstis, töötajate oskuste täiendamisel ning matemaatika, teaduse, tehnoloogia, inseneeria edendamisel hariduses ja koolituses, samuti taskukohase eluaseme kättesaadavuse parandamisel suuremates linnades ja turismimahukates piirkondades ning veesüsteemide kerksuse suurendamisel, eelkõige Vahemere piirkonnas ja Kanaari saartel. Samuti on see väga oluline lastegarantii tõhusa rakendamise tagamisel. Kooskõlas määruse (EL) 2021/1060 artikliga 18 nõutakse Hispaanialt ühtekuuluvuspoliitika fondide vahehindamise osana, et ta vaataks iga oma programmi läbi, võttes muu hulgas arvesse 2024. aasta riigipõhistes soovitustes kindlaks tehtud probleeme. Komisjoni 1. aprillil 2025 vastu võetud ettepanekutega ([16]) on kõigi programmide vahehindamise tulemuste kohta hinnangu esitamise tähtaega 31. märts 2025 pikendatud. Samuti on nendega ette nähtud paindlikkusmeetmed, mis peaksid aitama kiirendada programmide rakendamist, ja stiimulid liikmesriikidele, et nad eraldaksid ühtekuuluvuspoliitika vahendeid toetamaks liidu viit strateegilist prioriteetset valdkonda, nimelt konkurentsivõimet strateegiliste tehnoloogiate vallas, kaitset, eluaset, veesüsteemide kerksust ja energiasüsteemi ümberkujundamist, ning investeeringuid oskustesse prioriteetsetes sektorites, olles samal ajal ESF+ programmides jätkuvalt keskendunud kõige haavatavamas olukorras olevatele inimestele.

(24) Euroopa strateegiliste tehnoloogiate platvorm (STEP) annab võimaluse investeerida ühte ELi kesksesse strateegilisse prioriteeti ja tugevdada seeläbi ELi konkurentsivõimet. STEP tugineb 11 olemasolevale ELi fondile. Liikmesriigid võivad panustada ka programmi „InvestEU“, et toetada investeeringuid prioriteetsetesse valdkondadesse. Hispaania võiks neid algatusi optimaalselt ära kasutada elutähtsa tehnoloogia, sealhulgas puhta ja ressursitõhusa tehnoloogia arendamise või tootmise soodustamiseks.

(25) Lisaks taaste- ja vastupidavuskava ning muude ELi fondide raames käsitletud majanduslikele ja sotsiaalsetele probleemidele peaks Hispaania tulemuslikult käsitlema allesjäänud probleeme, mis on seotud ettevõtluskeskkonna, kohtusüsteemi tõhususe, piiriülese energiataristu, veemajanduse ja veesüsteemide kerksuse, eluasemenappuse, sotsiaaleluruumide kättesaadavuse, sotsiaalse õigluse (eelkõige seoses laste vaesusega), oskuste nappuse ja mittevastavusega tööturu vajadustele ning haridussüsteemist varakult lahkumisega.

(26) Nagu on märgitud konkurentsivõime kompassis, peavad kõik ELi, liikmesriikide ja kohalikud institutsioonid tegema suuri jõupingutusi, et koostada lihtsamaid reegleid ja kiirendada haldusmenetlusi. Komisjon on seadnud halduskoormuse vähendamiseks ambitsioonikad eesmärgid: vähemalt 25 % ja VKEde puhul vähemalt 35 %, ning on loonud uued vahendid nende eesmärkide saavutamiseks, sealhulgas ELi õigusaktide kogumi süstemaatiline stressitestimine ja tõhustatud dialoog sidusrühmadega. Nende eesmärkide saavutamiseks peab Hispaania samuti võtma meetmeid. 71 % ettevõtjatest leiab, et haldusmenetluste keerukus on nende ettevõtte jaoks probleem äritegevusega tegemisel Hispaanias ([17]). Hispaanial on võimalik lihtsustada reguleerimist ja vähendada ettevõtjate halduskoormust. Õigusnormide maht on Hispaanias viimastel aastatel kasvanud eelkõige COVID-19 mõju tõttu. Hispaania ametiasutused võtsid ainuüksi 2022. aastal vastu 11 775 uut normi. Valdav enamik Hispaania ettevõtetest peab reguleerimist peamiseks investeerimist takistavaks teguriks. Hispaania peab parandama ettevõtluskeskkonda, tõhustama territooriumide ja valitsustasandite vahelist koordineerimist, kõrvaldama regulatiivsed tõkked kõigil tasanditel ja vähendama halduskoormust igapäevases äritegevuses. Hispaania 20. režiimi käsitlev ettepanek võib parandada ettevõtete ettevõtluskeskkonda.

(27) Hispaania on astunud olulisi samme kohtusüsteemi tõhususe parandamiseks, kuid probleemid püsivad. Kuigi Hispaania taaste- ja vastupidavuskavas kavandatud reformid aitavad suurendada kohtusüsteemi tõhusust, kulub tsiviil- ja kaubanduskohtutes kohtuasjade lahendamiseks siiski palju aega. See võib põhjustada suurt majanduslikku ebatõhusust, muu hulgas halvendada kinnisvaraturu toimivust ning vähendada ettevõtlust ja laenude kättesaadavust.

([16]) Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, millega muudetakse määrusi (EL) 2021/1058 ja (EL) 2021/1056 seoses erimeetmetega strateegiliste probleemide lahendamiseks vahehindamise raames (COM(2025) 123 final).

([17]) „Businesses“ attitudes to corruption in the EU“ („Ettevõtete suhtumine korruptsiooni ELis“), Eurobaromeetri aruanne (aprill 2024).

Kasulik oleks parandada kohtusüsteemi tõhusust, näiteks suurendades inim- ja materiaalseid ressursse ning saavutades territooriumide vahel ühtlase digipöörde taseme.

(28) Hispaania ettevõtete konkurentsivõime suurendamiseks on väga oluline kõrvaldada tõkked, mis takistavad ettevõtluse kasvu ja tegevust, eelkõige väiksemate ja uuemate ettevõtete puhul. Lisaks reformidele, mille Hispaania on taaste- ja vastupidavuskava raames vastu võtnud, nagu ettevõtete loomise ja kasvu seadus ning idufirmade seadus, on vaja täiendavaid meetmeid, et vähendada ettevõtluse kasvu pärssivaid finants- ja haldustõkkeid. Haldusasutustevahelist koostööd on võimalik märkimisväärselt parandada, eelkõige regulatiivsete ja haldusmenetluste abil, millel on otsene mõju äritegevusele. Eelkõige pärsivad piirkondadevahelised regulatiivsed erinevused ettevõtete soovi samaaegselt erinevatesse piirkondadesse laieneda, piirates nii innovatsiooni, majanduskasvu, spetsialiseerumise ja tõhususe suurendamise võimalusi. Kuigi Hispaania teaduse tipptase on kõrge ja riigi teadussüsteem meelitab ligi nii kohalikke kui ka välismaiseid talente, on riigi tulemused üldises innovatsioonis jätkuvalt alla ELi keskmise. Teaduse ja ettevõtluse vahelised sidemed on Hispaanias jätkuvalt nõrgad. Teadus- ja arendustegevuse kulutused, eelkõige erasektori investeeringud teadus- ja arendustegevusse, jäävad tunduvalt alla ELi keskmise ja jaotuvad piirkonniti ebaühtlaselt. Hiljutisi erasektori investeeringuid teadus- ja arendustegevusse toetavaid avaliku sektori toetuskavasid on vähe. See tuleneb kavade keerukusest ja liigsest halduskoormusest, mida need potentsiaalsetele toetusesaajatele tekitavad.

(29) Suures osas riigist esineb veestressi, eelkõige põllumajandusest, turismist ja energiast tulenev veenõudlus ületab kestlikes tingimustes kättesaadavaid veevarusid. Lisaks taaste- ja vastupidavuskavas ning muudes ELi vahendites käsitletud investeeringutele ja reformidele on veevarude majandamise parandamine Hispaanias endiselt suur probleem, eelkõige seoses veemajanduse, veekogude taastamise ja veekasutuse tõhususega. Lisaks aitaksid olemasolevate meetmete potentsiaali täielikult ära kasutada eri valitsustasandite vahelise parema koordineerimise mehhanismid, sh meetmed tõhusa rakendamise ja jõustamise osas.

(30) Kliimariskid mõjutavad otseselt Hispaania majandust ja ühiskonda ning ilmastiku ja kliimaga seotud äärmuslikud ilmastikunähtused põhjustavad suurel hulgal surmajuhtumeid ja majanduslikku kahju. Veesüsteemi vastupanuvõime suurendamiseks on vaja täiendavaid investeeringuid taristusse. Kliimamuutustega seotud üleujutuste, ranniku- ja pinnaseerosiooni, kõrbestumise, põudade, kuumalainete ja metsatulekahjude kahjulike mõjude ennetamine ja nendega kohanemine on Hispaanias jätkuvalt peamine väljakutse. Meetmete tõhustamine parandaks ka riigi veesüsteemide kerksust.

(31) Looduse seisundi halvenemine ohustab oluliselt Hispaania majandust ja konkurentsivõimet. Hispaania tarneahela sõltuvus ökosüsteemi teenustest on ELi kõige suurem. Paljud valdkonnad, nagu põllumajandus, kalandus, ehitus ja veevarustus, sõltuvad täielikult ökosüsteemi teenustest. Kui ei suudeta säilitada ökosüsteemide suutlikkust teenuseid osutada, võib see kaasa tuua märkimisväärseid kulusid või isegi tootmise peatamine nendes sektorites. Peamiste ökosüsteemide kaitsmine ja taastamine tagaks nende majandussektorite pikaajalise konkurentsivõime. Eelkõige on põllumajandusliku toidutööstuse süsteemil jätkuvalt märkimisväärne kliima- ja keskkonnamõju, mis õigustab lisameetmete võtmist kestlike põllumajandustavade kasutuselevõtu toetamiseks.

(32) Hispaania teeb edusamme taastuvate energiaallikate kasutuselevõtul ning riigi tuule- ja päikeseenergia ülesseatud tootmisvõimsus on suurimaid ELis. Hispaania piiriüleste elektriühenduste tase on 2025. aastal (alla 5 %) endiselt märkimisväärselt madalam 2030. aastaks (15 %) seatud eesmärgist. Võrkude ja salvestuslahenduste arendamise jätkamine aitaks toetada taastuvate energiaallikate integreerimist Hispaania energiaallikate jaotusesse.

(33) Eluasemenappus ja selle mõju eluasemehindadele mõjutab leibkondade netosissetulekut ja kujutab endast probleemi, eriti madala sissetulekuga perede ja noorte puhul. Hispaania Panga andmed näitavad, et peaaegu 40 % Hispaania üürnikest kulutab 40 % oma sissetulekust üürile ja kommunaalteenustele (ELi keskmine on 27 %) ning Hispaania majanduse eluasemete puudujääk on ligikaudu 600 000 ühikut. Maaseaduse reform on pooleli ja see hõlbustaks uute eluasemete arendamist, lühendades menetlusaega, edendades regulatiivset stabiilsust ja kõrvaldades tarbetud halduslikud kitsaskohad. Uuenduslike ehitusviiside edasine edendamine võib aidata suurendada tootlikkust ja toetada eluasemete pakkumist. Väga oluline on vältida tööjõupuudust ehitussektoris, pidades silmas, et Hispaania Panga andmetel on üle 50 % sektori tööandjatest teatanud raskustest töötajate leidmisel.

(34) Taskukohaseid ja sotsiaaleluruume on vähe, märkimisväärselt alla ELi keskmise. Elamuehituse hoogustamiseks ja üürituru laiendamiseks on oluline muuta pakkumist piiravaid tegureid. Keskenduda tuleks taskukohaste eluasemete kiirele pakkumisele, eelkõige noortele ja madala sissetulekuga leibkondadele. Hispaania Panga andmetel moodustavad sotsiaaleluruumid ainult 1,5 % kõigist eluasemetest, mis on tublisti alla ELi keskmise (9 %). Avaliku maa vabastamine, sotsiaaleluruumide arvu suurendamine ning taskukohaste ja sotsiaaleluruumide rahastamise suurendamine parandaks eluasemete kättesaadavust.

(35) Suure vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse ohu kontekstis on laste vaesus sotsiaalse õigluse ja tulevase konkurentsivõime seisukohast oluline struktuurne probleem. Iga kolmandat last ähvardab vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse oht. Enim mõjutatud on sisserändaja ja roma taustaga lapsed, üksikvanemaga leibkondade lapsed, madala või keskmise haridustasemega vanemate lapsed ning madala tööhõivega leibkondade lapsed. Suur materiaalne ja sotsiaalne puudus on samuti kõrge ja ületab ELi keskmist. Laste heaolu on võimalik parandada, tagades võrdsema juurdepääsu sotsiaaltoetustele ja sissetulekukaitse meetmetele ning nende tõhusama ja sihipärasema pakkumise. Lastegarantii rakendamise tõhustamine ja kiirendamine ning juurdepääsu tagamine põhiteenustele, nagu koolitoit ja eluase, võib aidata leevendada laste vaesuse mõju ja ennetada ebasoodsate tingimuste edasikandumist põlvkondade vahel. Miinimumsissetuleku kava (Ingreso Mínimo Vital – IMV) ja täiendav lapsetoetus (Complemento de Ayuda para la Infancia – CAPI) on olulised vahendid vaesuse vähendamiseks ning viimastel aastatel on tehtud jätkuvaid jõupingutusi nende rakendamise parandamiseks. Teadlikkuse tõstmine ja haldustõkete vähendamine võib siiski parandada madalat kasutuselevõttu ja vähendada ebatõhusust. Sotsiaalsiirete (v.a pensionid) mõju vaesuse vähendamisele, sealhulgas laste vaesusele, on üks väiksemaid ELis. Hoolimata mõningasest olukorra paranemisest on sissetulekute ebavõrdsus endiselt suur ja üle ELi keskmise ning maksude ja hüvitiste ümberjaotav mõju on samuti piiratud. Lastega seotud kehtivate maksusoodustuste ülesehituse täiustamine annab võimaluse suurendada toetust kõige haavatavamatele. Peredele ja lastele suunatud toetuse suurendamine ning püsivate piirkondlike erinevuste vähendamine võib aidata parandada sotsiaalseid mõjusid. Nende probleemide lahendamine aitaks toetada ka ülespoole suunatud sotsiaalset lähenemist kooskõlas komisjoni talituste teise etapi riigianalüüsiga, mis põhineb sotsiaalse lähenemise raamistikul ([18]).

(36) Püsivad takistused mõjutavad üleminekut koolist tööellu nii kutsehariduses ja õppes, eelkõige kesktaseme kutsehariduses ja -õppes, kui ka kõrghariduses. Endiselt on oluliseks probleemiks põhioskuste madal tase ja koolist väljalangevate õpilaste suur osakaal. Märkimisväärsel osal 15aastastest on nõrgad tulemused matemaatikas, lugemises ja loodusteadustes. Väid vähesed õpilased saavutavad tipptulemusi, mis ohustab riigi tulevast tootlikkust ja konkurentsivõimet. Vaatamata kutsehariduses ja -õppes osalemise suurenemisele on keskhariduse ja duaalõppe õppekavades osalemine endiselt vähene. Keskmise kvalifikatsiooniga kutsehariduse ja -õppe lõpetanute madal tööhõivemäär ja kesktaseme kvalifikatsiooniga täiskasvanute väike osakaal osutavad sellele, et oskused ei vasta tööturu vajadustele. Kutsehariduses ja -õppes osalemine on madalam kõrgema vanuse ja madalama haridustasemega õppurite hulgas, mis süvendab ebavõrdsust, eelkõige eakate täiskasvanute, meeste ja väheste oskustega inimeste puhul. Vähene osalemine täiskasvanuhariduses piirab võimalusi kohaneda tööturu muutuvate vajadustega, vähendades seeläbi ka tootlikkust ja konkurentsivõimet.

(37) Alushariduses ja lapsehoius osalevate laste osakaal kasvab jätkuvalt, kuid piirkondlikud erinevused püsivad. Märkimisväärsed on ka piirkondlikud erinevused põhioskuste omandamisel. Endiselt on probleemiks ka haridussüsteemist varakult lahkunud õpilased, selles küsimuses esineb püsivaid erinevusi nii piirkondlikult kui ka sugude vahel.

(38) Arvestades euroala liikmesriikide majanduse tihedat seotust ning nende ühist panust majandus- ja rahaliidu toimimisse, soovitas nõukogu 2025. aastal euroala liikmesriikidel võtta meetmeid, sealhulgas oma taaste- ja vastupidavuskavade kaudu, et rakendada 2025. aasta soovitust euroala majanduspoliitika kohta. Hispaanial aitavad soovitused 2, 3, 4 ja 6 rakendada 2025. aasta soovituses esitatud esimest euroala soovitust konkurentsivõime kohta, soovitused 4, 5 ja 6 teist euroala soovitust vastupanuvõime kohta ning soovitus 1 kolmandat euroala soovitust makromajandusliku ja finantsstabiilsuse kohta,

([18]) SWD(2025)95 – Sotsiaalset lähenemist käsitlev teise etapi riigianalüüs, mis on tehtud kooskõlas sotsiaalse lähenemise raamistikuga, 2025.

SOOVITAB Hispaanial võtta 2025. ja 2026. aastal järgmisi meetmeid.

1. Suurendada kooskõlas Euroopa Ülemkogu 6. märtsi 2025. aasta järeldustega üldisi kaitse- ja julgeolekukulutusi ja üldist kaitsevalmidust, tagades samal ajal võla jätkusuutlikkuse. Pidada kinni nõukogu poolt 21. jaanuaril 2025 soovitatud netokulude maksimaalsetest kasvumääradest. Viia ellu kohandamisperioodi pikendamise aluseks olevate reformide ja investeeringute pakett, nagu nõukogu 21. jaanuari 2025. soovitas. Tugevdada veelgi riigi rahanduse kestlikkust, vaadates läbi ja lihtsustades maksusüsteemi, sealhulgas suunates osa maksukoormusest tööjõu maksustamiselt keskkonna-, tarbimis- ja kinnisvara maksustamisele, et toetada majanduskasvu ja tööhõivet, ühtekuuluvust ning rohe- ja digipööret.

2. Kiirendada taaste- ja vastupidavuskava, sealhulgas REPowerEU peatüki rakendamist, pidades silmas määruses (EL) 2021/241 sätestatud tähtaegu reformide ja investeeringute õigeaegseks lõpuleviimiseks. Kiirendada ühtekuuluvuspoliitika programmide (ERF, JTF, ESF+) rakendamist, tuginedes vajaduse korral võimalustele, mida pakub vahehindamine. Kasutada konkurentsivõime parandamiseks optimaalselt ära ELi vahendeid, sealhulgas programmi „InvestEU“ ja Euroopa strateegiliste tehnoloogiate platvormi võimalusi.

3. Lihtsustada reguleerimist, parandada regulatiivseid vahendeid ning vähendada halduskoormust ja regulatiivset killustatust piirkondade vahel. Suurendada kohtusüsteemi tõhusust, ühtlustades kohtumenetlusi ja jätkates kohtusüsteemi digitaliseerimist kõigis piirkondades. Hõlbustada ettevõtete loomist, innovatsiooni ja laienemist, toetades investeeringuid teadusuuringutesse ja innovatsiooni ning tugevamaid sidemeid teaduse ja ettevõtluse vahel.

4. Parandada veemajandust, et paremini hallata kliimamuutuste praeguse ja tulevase mõjuga kohanemist, tugevdades koordineerimist kõigi valitsus- ja haldustasandite vahel ning laiendades lahendusi põua- ja üleujutusriski vähendamiseks ja säästvaks veemajanduseks põllumajanduses, suurendades veekasutuse tõhusust ja suurendades taristuinvesteeringuid ning toetades looduspõhiste lahenduste rakendamist. Investeerida energia salvestamisse, elektrienergia edastamisse ja jaotusse ning piiriülestesse elektriühendustesse.

5. Suurendada eluasemete pakkumist, viies lõpule maaseaduse reformi, vähendades lubade menetlemise aega, kõrvaldades halduslikud kitsaskohad ja vältides tööjõupuudusega seotud probleeme ehitussektoris. Parandada sotsiaal- ja taskukohaste eluasemete pakkumist.

6. Tegeleda laste vaesusega, parandades samal ajal sotsiaalsiirete ja sotsiaalabi tõhusust, katvust ja piisavust. Vähendada oskuste nappust ja tööturu nõudlusele mittevastavust, tugevdades duaalset kutseharidust ning laiendades elukestvat õpet, eelkõige madala kvalifikatsiooniga töötajate puhul. Parandada põhioskusi ja tegeleda haridussüsteemist varakult lahkumise probleemiga, võttes arvesse piirkondlikke erinevusi.

Brüssel, 8. juuli 2025

Nõukogu nimel

eesistuja

S. LOSE